

יטורי נשמה נוראיים אלה הם הם היטורים האמיתיים של הדור, וכל אדם אהוב את אומרו וחפץ לתקנה מוכרח לחוש כזה. לשנושגים אל הדור, כשמתפללים עליו חפצים לחקן את מצבו, צריכים — ראשית דבר — להבין את אמירתו מציאותו ומצוקתו. "ואם יבא אדם לחדש דברים עליונים בעסקי התשובה בזמן הזה, ואל דברת קץ הממלה ואור הישועה הזרוחה לא יביט, לא יוכל לכוין שום דבר לאמתה של תורת אמת". ללא הערכת המציאות הנשמעת הנכונה, שהתחדשה בדורות אל, חסר קנה המידה הנכון להבין את בעיותיו של הדור, את סיבות ירידתו ושפלותו. המבט החיצוני, האנושי, דן ומשווה בין כל הדורות, לומר — הללו כופרים והללו כופרים, הללו מלאי תאוות והולכים כשרירות לכס והללו עושים כן. אבל באמת הסתכלות ממוקדת היא זאת, הסתכלות מסולפת המלחיד צער גדול וראש מעם ישראל ומתהלך גאולתו. אך לפום האמת האלוהית אין כל השתאה בין נשמות הזרות כולם לנשמות דורות הגאולה, "ונשמות אני עשיתי", וממילא אין כל דמיון בין מצבי היידה והקלקול השונים.

צריך להכיר ולהבין שלא דור פורק עול, כמוכנו הרגיל, הוא הדור שלפנינו, אלא דור שאור גאולה עצום ועליון מאיר דורות כחמו, והוא נתבע מכל פנימיותו להלך בדרכי ד' הטובות והישרות. אולם בהעדר חינוך והדרכה נכונים, לא באה הנשמה על סיפוקה ונוראה היא מצוקתה. דוקא לפי גודלה וארכותה נוראיים הם ייטוריה, ייסורי תופת, הדוחפים למצוא פורקן ומנוחה במקומות חיצוניים וזרים לה, ולן לרגע קט. אי התמלאת המאויים הפנימיים מובילה את הדור לפתוח תוכו וסגוף חיים של שקר וטומאה, של ייפוי חיצוני ונשיאת חן לפתוח תוכו וסגוף חיים של שקר והולשה של יתרו על חלקי מלאת וכניעה מבישה לאויביו החפצים רענתו, בהתמללות מדינית חסרת כל פשר והגות, שאינה קיימת אצל כל עם ולשון.

עלינו לכאוב את ייסורי הדור. לא לזעק ולתטיל רפש, אלא להבין ולחוש את הסיבה הפנימית ליידה הנוראה. להבין את בעיית הכניעה, עלינו להרים את מחשבותינו והתגוננותנו, את יחסנו ומשילוחינו, את הליפתנו בדרך חמורה ותייאה, שיתודממו לדיות בשם כל ישראל, ועם זה

לאמת עתה

ואם יבא אדם לחדש דברים עליונים בעסקי התשובה בזמן הזה, ואל דברת קץ הממלה ואור הישועה הזרוחה לא יביט, לא יוכל לכוין שום דבר לאמתה של תורת אמת". ללא הערכת המציאות הנשמעת הנכונה, שהתחדשה בדורות אל, חסר קנה המידה הנכון להבין את בעיותיו של הדור, את סיבות ירידתו ושפלותו. המבט החיצוני, האנושי, דן ומשווה בין כל הדורות, לומר — הללו כופרים והללו כופרים, הללו מלאי תאוות והולכים כשרירות לכס והללו עושים כן. אבל באמת הסתכלות ממוקדת היא זאת, הסתכלות מסולפת המלחיד צער גדול וראש מעם ישראל ומתהלך גאולתו. אך לפום האמת האלוהית אין כל השתאה בין נשמות הזרות כולם לנשמות דורות הגאולה, "ונשמות אני עשיתי", וממילא אין כל דמיון בין מצבי היידה והקלקול השונים.

* * *

היטורים הללו נכנסים שבעתהיים בדורותינו, דורות הקץ המגולה. יצאנו זכרונות את הסדרונה ומתפשטת את השלמותה חשד ומשדחת יחד עם מסכנותה ועליכותה הפנימית, וכדי להשקיש את מולקתה ויטוריה, דוחף ומאין — הממחשה לסדר נפשו — את בנינו החיצוני, מסיסות יתירות ומסיסות המכסים אליו, מה ששעמיק את החסרון הפנימי מתעב יקר המילואת, וחוזר חלילה.

נעלי קיומים נראו זה מתעמק בחריפותו בדורות של גאולה, הגדולים יותר פאטורים הפנימי, הנשמה השורה בדורות אלו נשמה יתרה היא, סאצי ונאלה העליונה שהחלה להיות מופעת על נשמת כנסת ישראל". גאולה היא את מלא הקדושה, מלא דעה ד' ודרכיו, מלא ההתמללות העליונה, כביעה ארדה שלא היתה כמות בכל הדורות. וכאשר אין לה פיוס חזאי דרך, בהיות החינוך רבש החיצוני ויש את עיקר מיינו בגאוא אטטטית של רדיפת הכבוד והההדרות החיצונית, הרי שהייטורים אמסויים הם נוראיים, והנשמה משרדת חולי, עצב ומחסור נורא, בריחה קלה אל חיצונית החיים השפלה אין כמותה להחריש זקנה זו. הקול וספיו חזק ומלחין כל-כך עד שהדור כולו נדחף להפס את הרגשותיו ולי יי שלא יצא מדישתו — באמצעות רעש חיצוני, מודמנת חיים עצומה ומאמנות קיצונית לתאוות וליצנים, להשיסה ולפכשי הערצה, תקנתו של מוצר היא, אטוא, קליקלמו, כשלא ניתן לו סימקי הרחמי, הערכי, הרואי.